No. 82. 1841.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Zondag 11 Julij.

De Staatsraad, Gouverneur der Provincie Noord-Braband,

Ontvangen hebbende eene missive van den Heere Staatsraad, Gouverneur van het Hertogdom Limburg, van den 30 Junij jl. N°. 24, 3e Afdeeling.

Maakt, dien ten gevolge, bij deze bekend, dat zoowel in Nederlandsch als in Belgisch Limburg, men het water der *Zuid-Willemsvaart* zal laten afloopen, en dat de scheepvaart op dat kanaal, gedurende twee maanden, zal worden gestremd, te beginnen met den 1 Augustus aanstaande; zulks tot het doen van herstellingen aan de voormelde vaart, en met bepaling, dat de wederopening dier communicatie in allen gevalle door eene nadere bekendmaking zal worden voorafgegaan.

's Hertogenbosch, den 5 Julij 1841.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
Baron Van der Bogaerde.

Bekendmaking.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BREDA*, gelezen rekwest van *Johannes Louis*, houdende verzoek om toestemming tot het overbrengen zijner *Smederij* in de huizinge in de Molenstraat wijk A. n°. 315.

Gelet op het Koninklijk besluit van 31 Januarij 1824 (Staatsblad n°. 19) aangaande de vergunning tot het oprigten van sommige fabrieken en trafieken, ten gevolge van beleide informatien de commodo et incommodo.

Brengen bij deze het door *Johannes Louis* gedane verzoek ter kennisse der Ingezetenen, inzonderheid van de bewoners der huizen staande in de nabijheid der opterigtene *Smederij*, om ingeval iemand zou vermeenen zich daartegen te moeten verzetten, alsdan zijne redenen van bezwaar, binnen *veertien dagen* na dato aan Burgemeester en Wethouders *schriftelijk* in te leveren.

Breda, den 8. Julij 1841.

DE ROY, vt.
Ter ordonnancie van dezelven,
De Secretaris der Stad;
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 7den Julij.

Te Compiègne zal dit jaar weder een legerkamp worden opgerigt, waarin de Hertog *van Nemours* bevel zal voeren. De troepen zullen den 20sten Augustus bijeenkomen en uit 19,000 manschappen van allerlei wapen met 4500 paarden bestaan.

— Naar het dagblad *l'Univers* beweert, zou Frankrijk binnen weinige dagen het protocol teekenen, waarbij de mogendheden onderteekenaars van het traktaat van 15 Julij verklaren, dat hetzelve ten einde is geloopen, en het bondgenootschap bij dat traktaat tusschen Rusland, Engeland, Pruissen en Oostenrijk aangegaan, voor de regeling van de zaken in het Oosten, ontbonden is. Op deze verklaring, zegt *l'Univers*, volgt eene acte door Frankrijk en de vier andere groote mogendheden geteekend, waarbij de sluiting van de beide engten der Dardanellen wordt bepaald.

— De *Constitutionnel* deelt berigten mede uit Tunis van den 15den Junij, volgens welke de Bey van dat land, bevreesd dat de Porte eene expeditie zal afzenden om hem tot meer onmiddellijke onderwerping te dwingen, dat gevaar wilde afweren, zoo door het zenden van geschenken naar Konstantinopel, als door zich meer aan de Engelsche staatkunde aan te sluiten. Hierdoor nu vreezen sommigen, dat aan den Franschen invloed in de Middellandsche zee de laatste slag zou worden toegebragt, en om dit voor te komen, was men tot het besluit gekomen om eenige oorlogsvaartuigen naar Tunis te zenden.

— Als treurig bewijs hoe weinig de parijsche politie zich aan de godsdienstige en zedelijke belangen der lagere volksklassen laat gelegen zijn, wordt door een dagblad aangevoerd, dat thans een godslasterlijke volkszang openlijk verkocht wordt en veel opgang maakt, waarin het karakter en de lotgevallen van *Napoleon*, van zijne kindschheid af tot aan zijne laatste begrafenis, met die van den gezegenden Heiland der wereld worden vergeleken. De steller voegt er echter de vraag bij, of ook in andere Landen de bevoegde autoriteiten wel oplettend genoeg tegen den maar al te magtigen invloed waken, dien het volksgezang op de gevoelens en zeden der menigte uitoefent.

— De jongste berigten uit Algiers melden dat de hertog *van Aumale*, die zich sedert den 22sten te Algiers bevond, zich gereed maakte om weder naar de legerkampen te vertrekken.

De beide legerafdeelingen onder den gouverneur-generaal *Bugeaud* en den generaal *Baraguay d'Hilliers*, waren nog te velde en men had van dezelve in de laatste dagen geene tijdingen ontvangen. In de legerplaats te Douera, niet verre van Algiers, waren afgevaardigden van magtige inlandsche stammen aangekomen om derzelver onderwerping aan te bieden, doch de Franschen hadden dezelve niet willen aannemen, ten zij de Arabieren de hoofden der stammen als gijzelaars zonden, daar vroegere ondervinding had geleerd, dat de Arabieren zich tegen het tijdstip van den oogst veel vredelievender dan gewoonlijk toonen.

Uit Mostaganem had men van den 24sten berigt, dat het garnizoen bij een uitval gevangen had gemaakt een der voornaamste officieren van *Abd-el-Kader*, de aga van een der stammen in de vallei van Cheliff, die 4000 ruiters onder zijne bevelen telde. Men had 300 paarden en 1000 koeijen als losprijs voor hem aangeboden.

Het aantal landverhuizers naar Afrika begon meer toe te nemen. Althans verwachtte men er eene geheele bezending Zwitsers, die zich aan den landbouw wilden wijden. (Een gerucht dat Frankrijk niet ongenegen zou zijn om een deel van het nieuwe gebied aan Belgie af te staan, ten einde daarvan eene geheel belgische kolonie te maken, wordt door onze bladen weersproken. Onder anderen zegt de *Courrier*, dat het gouvernement wel nijvere menschen van allerlei landaard in Afrika wil toelaten; doch in de eerste plaats onder de voorwaarde dat zij Franschen worden en blijven.)

— Tijdingen uit Madrid tot den 30sten Junij melden, dat de minister van finantien in de cortes-zitting van den vorigen dag, een ontwerp van wet had voorgelezen, waarbij alle eigendommen der wereldlijke geestelijkheid, alsmede die aan de kerkfabrieken behooren, tot nationale domeinen worden verklaard.

De bezuinigingen door de commissie van het budget op het ontwerp van het gouvernement voorgedragen, beliepen voor het halfjaar ruim 25 millioenen fr. Het gouvernement had voor het halfjaar aangevraagd 171,500,000 fr. en de commissie had die som verminderd tot 146,180,000 fr.

De jongste berigten uit Madrid behelzen voorts weder treurige bijzonderheden over opstanden, die hier en daar op sommige plaatsen van het koningrijk voorvallen en aan den invloed van de geheime genootschappen worden toegeschreven. Zoo was het garnizoen van Alhuemas, niet ver van Malaga, oproerig geworden, had verscheidene zijner officieren vermoord, en daarna meester van de stad zijnde, zich aan roof en plundering overgegeven.

— Ter beurze van heden (7 Julij) waren genoteerd: 5 pCt. 114,75; 3 pCt. 76,60; Nap. r. 102,50; Sp. Ardoins 22 drie achste; Rom. L. 102.

ENGELAND.

LONDEN, den 8sten Julij.

Maandag zijn de verkiezingen voor de graafschappen aangevangen, en de uitslag in drie en twintig daarvan, in Engeland en Wallis, is bereids bekend. Zij zenden gezamenlijk zes en veertig Conservativen en slechts vijf Whigs naar het nieuwe Lagerhuis. De eersten verkrijgen daardoor eene aanwinst van tien leden, dewijl dezelfde graafschappen laatstelijk door zes en dertig Conservativen en [illegible] Whigs werden vertegenwoordigd.

Ook de tot hiertoe bekende benoemingen voor steden en vlekken in Schotland hebben der behoudende partij eene aanwinst van twee leden verschaft, naardien Falkirk en Handington Burghs, vroeger even als de meeste schotsche plaatsen, door Whigs vertegenwoordigd, thans Conservativen gekozen hebben.

Alles zamengenomen, kent men tot op heden de benoeming van honderd vijf en zeventig Ministeriëlen en honderd vier en zestig Conservativen voor Engeland en Wallis, zoodat, de boven opgegeven verkiezingen voor de graafschappen hierbij gevoegd, de laatsten daar thans eene meerderheid van dertig leden hebben. De schotsche en iersche benoemingen mede gerekend, tellen de Ministeriëlen thans honderd zes en negentig, en de Conservativen tweehonderd achttien leden. Vier en veertig Whigs, die zitting in het laatste Parlement hadden, zijn door Conservativen; negen en twintig Conservatieven, daarentegen, door Whigs vervangen.

In de schotsche hoofdstad Edinburg heeft de herkiezing der ministeriele leden *Macaulay* en *Craig* geringen tegenstand gevonden. Van Dublin weet men nog maar alleen, dat de heeren *D. O'Connell* en *Hutton* aldaar door de eene, en de heeren *West* en *Grogan* door de andere partij als kandidaten zijn aangenomen, en dat de wedstrijd zeer hevig scheen te zullen zijn.

Tot hiertoe is het den bekenden liberalen volksvertegenwoordiger *J. Hume* nog niet gelukt, op nieuw tot lid van het Parlement benoemd te worden. Uiterst zelden zag men dan ook gebeuren, dat zijne voorstellen, die meestal groote, maar moeijelijke bezuinigingen beoogden, en welke hij van zeer uitvoerige redeneringen deed vergezeld gaan, den vereischten bijval bij zijne medeleden vonden.

Op weinige plaatsen, buiten de reeds vroeger genoemde, is de rust ernstig gestoord; uit sommigen wier bevolking zich voormaals, bij soortgelijke gelegenheden, door hare woelziekte onderscheidde, wordt zelfs geschreven dat niemand zich, in weêrwil van den wederzijdschen ijver, een zoo kalmen afloop van het verkiezingswerk herinnert.

— De openbare inkomsten des Rijks hebben, in de met 5 dezer geëindigde drie maanden, 3,661 ponden sterling minder dan gedurende dezelfde drie maanden van het vorige jaar, en over het geheele jaar 524,640 ponden sterling minder opgeleverd.

— De jongeling *Edward Jones*, die reeds driemalen, op eene geheimzinnige wijze, het paleis der Koningin heeft weten binnen te dringen, is nu, daar men hem, na uit zijne gevangenis ontslagen te zijn, op nieuw in de nabijheid van dat paleis had zien rondzwerven, zekerheidshalve aan boord van een schip gebragt, dat naar eene der engelsche kolonien vertrekt.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 9den Julij.

In de zitting der provinciale staten van dit gewest, zijn den [illegible] tot leden van de tweede kamer der staten-generaal benoemd: den heer mr. *J. B. Luyben*, herkozen; den heer *J. A. Mutsaers*, in plaats van den heer mr. *J. B. H. van den Mortel*, en den heer *A. J. Ingenhousz*, in plaats van den heer jhr. *P. E. de la Court*, en tot leden van het collegie van gedeputeerde staten benoemd: den heer *H. de Wijs* en *H. F. J. van de Ven*, lid van den stedelijken raad der stad 's Hertogenbosch, de eerstgenoemde bij herkiezing en de laatstgenoemde in plaats van den heer mr. *J. A. Mutsaers*, die tot lid van de tweede kamer der staten-generaal is verkozen.

De vergadering der provinciale Staten van Zuidholland, is dingsdag ll. geopend. In die vergadering is het rapport van Gedeputeerde Staten gelezen, de akte van huldiging geteekend, en eene commissie benoemd tot aanbieding van dezelve aan Z. M., bestaande uit drie leden, als: voor de ridderschap, Jhr. Mr. *H. J. Caan*, voor de steden, de heer *L. C. R. Copes van Cattenburch*, en voor den landelijken stand, de heer Mr. *S. A. Anemaet*, *Pzn.*

In de zittingen van donderdag zijn, in plaats van de beide dit jaar aftredende heeren, Jonkheer Mr. *G. Beelaerts van Blokland* en Jonkheer Mr. *M. W. de Jonge van Campensnieuwland*, tot leden van de tweede kamer der Staten-Generaal gekozen: de heer *Abraham van Rijckevorsel*, president der kamer van koophandel te Rotterdam, en Mr. *P. C. Schooneveld*, advocaat te 's Gravenhage.

Als leden van het collegie van Gedeputeerde Staten der provincie Zuidholland, zijn herkozen Jonkheer Mr. *H. J. Caan* en de heer Mr. *J. van Dam van Noordeloos*.

Eindelijk heeft eene benoeming plaats gehad van drie kandidaten voor den post van griffier der Staten van de provincie Zuidholland, welke door het eervol ontslag van den heer Mr. *J. van der Sleyden* was opengekomen. Tot eersten kandidaat is gekozen de heer *D. J. ten Zeldam Ganswyk*, commies, en chef der provinciale griffie van Zuidholland; tot tweeden, Mr. *G. B. Nederburgh*, lid der Gedeputeerde Staten van Zuidholland, en tot derden, de heer *F. A. Just de la Paisières*, adjunct-commies ter genoemde griffie.

— De gewone zitting der Staten van de provincie Noordholland is ll. Dingsdag te Haarlem geopend. Ter aanbieding der akte van hulde der provinciale Staten aan Z. M., zijn benoemd de heeren: baron *G. J. A. A. van Pallandt tot Eerde*, voor de ridderschap; Mr. *J. D. Cramer*, voor den stedelijken stand, en Jhr. *J. F. Teding van Berkhout*, voor den landelijken stand.

Die van Gelderland zijn, in de zitting van 7 dezer, tot de verkiezing van voor de aftredende tweede kamer der Staten-Generaal overgegaan.

Er waren 85 leden tegenwoordig; de volstrekte meerderheid was alzoo 43 stemmen. De heer *van Dam van Isselt* is met 58 stemmen, als lid der tweede kamer, *herkozen*. De heer *van Rappard* is met 46 stemmen als zoodanig *herkozen*. In plaats van den heer baron *Schimmelpenninck van Oije*, is met 48 stemmen benoemd Jhr. Mr. *J. F. T. Nedermeijer* ridder *van Rozenthal*, advocaat en auditeur-militair te Arnhem.

— Door de provinciale Staten van Drenthe is als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herkozen de heer Mr. *G. Kniphorst*.

— Men verneemt, dat er onlangs, namens Z. M., aan den baron *van Sytzama*, gouverneur der provincie Vriesland, op de door denzelven aan den Koning onderworpene vraag, of hij, gouverneur, het lidmaatschap van de provinciale Staten van het gewest, van wege de ridderschap aan hem opgedragen, mogt of kon aannemen, is te kennen gegeven, dat niets belette, dat hij deze betrekking aanvaardde.

— Eergisteren is te 's Gravenhage door Zijne Exc. den baron *van Zuilen van Nyevelt*, minister van Staat, belast met de generale directie voor de zaken der Hervormde kerk, enz., vergezeld van den heer secretaris en adviseur *Janssen*, de *zes en twintigste* vergadering van de algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde kerk geopend.

Tot leden dezer Synode zijn benoemd de navolgende heeren, als: Dr. *G. Benthem Reddingius*, predikant te Assen, *President*; *G. van der Tuuk*, predikant te Berlicum, *Vicepresident*; *I. J. Dermout*, predikant te 's Gravenhage, *Secretaris*; *J. J. Roozeboom*, predikant te 's Gravenhage, *Secundus-secretaris*; *C. L. van den Broek*, predikant te 's Gravenhage, *Secundus van den Vicepresident*; *J. H. Scholten*, te Amsterdam, *Questor-generaal*; *W. A. van Hengel*, hoogleeraar te Leiden; *H. F. Vinke* hoogleeraar te Utrecht; *P. Hofstede de Groot*, hoogleeraar te Groningen; *J. Steenmeyer*, predikant te Arnhem; *H. Weyland*, predikant te Amsterdam; *C. de Visser*, predikant te Tholen; *A. Francken*, predikant te Utrecht; *H. J. Romeny*, predikant te Zwolle; *M. [illegible]*, predikant te Breda; *C. W. Pape*, predikant te Heusden, *C. G. Merkus*, predikant te Amsterdam; *J. W. Suringar*, predikant te Maastricht; *A. Lens*, predikant te 's Gravenhage; *J. Plemper van Balen*, Ouderling te Purmerend.

— Tot aanvulling en verbetering van hetgeen wij medegedeeld hebben omtrent de benoeming tot ridders van het legioen van eer, kunnen wij thans melden, dat door Z. M. den Koning der Franschen tot grootofficier dier orde benoemd is de staatsraad-gouverneur van Noordholland, Mr. *D. J. van Ewijck*; tot kommandeurs: de generaal-majoor *Evers*, provinciaal kommandant van Zuidholland, de kolonel *Royen*, provinciaal kommandant van Noordholland, en de kapitein ter zee *van den Bosch*, directeur van het departement van marine, en tot ridder, de kapitein-luitenant ter zee *van Franck*.

— In de op ll. Dingsdag door de Nederlandsche Handelmaatschappij te Rotterdam gehouden veiling van 25,571 kranjans en kanassers *Java*-suiker, liggende te Rotterdam; 29,648 kranjangs en kanassers, en 953 zakken, liggende te Amsterdam; 7695 kranjangs en kanassers, liggende te Dordrecht, en 3651 kranjangs en kanassers, liggende te Middelburg, is alles naar qualiteit verkocht van ƒ 19¼ tot ƒ 33.

— In de Javasche courant van den 20sten Februarij wordt het volgende vermeld:

» Batavia, 19 Februarij 1841.

» Van Kedirie wordt, onder dagteekening van den 1sten dezer, gemeld, dat, in den voormiddag van dien dag, de Kediriesche rivier buitengewoon gezwollen is, en dat kort daarop eene zeer aanzienlijke hoeveelheid oude boomen en andere stukken hout zijn komen aandrijven, met eene zoodanige vaart en kracht, dat in een paar uren de midden-helft van de groote brug, staande op zijde van het residentie-huis, welke voor de fraaiste brug op Java gehouden wordt, is medegesleept, in weêrwil van alle aangewende pogingen om derzelve te behouden.

» Ook was bij den resident aldaar, bij het afzenden van vormeld berigt, de tijding ontvangen, dat de groote brug over de rivier Brantas, leidende naar de hoofdplaats Toeloeng-Agong, afdeeling Ngrowo, die in het afgeloopen jaar nieuw was aangelegd, geheel vernield en de communicatie daardoor gestremd is, vermits die rivier eene hevige stroom heeft.

» Men gist, dat de vulkanische berg Kloet, liggende aan den westkant van Kedirie, eene massa water moet hebben opgeworpen, hetwelk over een oud bosch is gestroomd, en de zware boomen en andere stukken oud hout, welke als kleine eilanden waren komen aandrijven, heeft medegesleept en in de rivier Brantas geworpen."

Blijkens het verslag nopens den staat der hooge, middelbare en lagere scholen in 1839, zijn aan de hoogescholen alstoen de studien geregeld voortgezet. Niet alleen is het gedrag der studenten over het algemeen lofwaardig geweest, maar ook hunne vlijt, om van de akademische lessen een goed gebruik te maken, wordt zeer geroemd

Hiertoe hebben ook veel bijgedragen de ijverige bemoeijingen der hoogleeraren, die zich niet hebben vergenoegd met hunne collegien regelmatig te houden en daarop te laten responderen, maar ook, door het houden van bijzondere disputatien en andere oefeningen, alsmede door raadgevingen aan de studenten tot het doelmatig inrigten en geregeld volbrengen hunner studien, krachtig hebben medegewerkt, om het verblijf hunner leerlingen aan de hoogescholen de gewenschte vruchten te doen dragen.

Het getal studenten bij de verschillende faculteiten ingeschreven op den 31 December 1838 beliep: te Leiden 634, te Utrecht 484, te Groningen 279, te zamen 1397, en zulks in de

Godgeleerdheid	323	studenten.
Regtsgeleerdheid	502	»
Geneeskunde	366	»
Wis- en Natuurkunde	65	»
Bespiegelende wijsbegeerte en letteren	141	»

Wat aangaat de *Gymnasien en Latynsche scholen*: de bij de Gymnasien van 's Gravenhage en Leiden in 1838 aangevangene proeve ter uitbreiding en vermeerdering van hulpmiddelen ter betere opleiding van de kweelingen, is in 1839 voortgezet, en bij een opzettelijk onderzoek na het einde van dat jaar, bevonden bevredigende uitkomsten op te leveren, boven hetgeen van een zoo kort tijdbestek kon verwacht worden. Onderlinge naijver bezielt de leeraars der verschillende vakken van onderwijs, die eenen heilzamen invloed op dien der leerlingen uitoefent; terwijl dezelve het beste bewijs opleveren van de ongegrondheid van sommiger vrees, dat de oude klassieke studien schade zouden lijden, van wege de gelijktijdige beoefening der nieuwe talen en letteren. Door eene welberadene verdeeling der vakken is zorg gedragen, dat voor de jongelingen, die tot het akademisch onderwijs worden voorbereid, de evengenoemde studien hoofdzaak blijven, alsmede dat er geene overlading plaats grijpe. De Nederduitsche taal en letteren, waarin geen beschaafd Nederlander vreemdeling wezen mag, is uit dien hoofde, wel is waar, het voorwerp eener doorloopende behandeling gedurende den volledigen schoolcursus; doch de beoefening der hedendaagsche vreemde talen wordt bij opvolging aangevangen, eerst de Fransche, daarna de Hoogduitsche en ten laatste de Engelsche.

In het 's Gravenhaagsche gymnasium is de lust voor de wiskundige wetenschappen grootelijks aangewakkerd, en zijn dezelve bij de leerlingen, die voor de Militaire Akademie en het Instituut van Marine worden opgeleid, of die zulks buitendien verlangen, tot eene aanmerkelijke hoogte opgevoerd.

Van de uitkomst eener gelijke proeve, zoo te Harderwijk als te Delft, in 1839 aangevangen, zal eerst in het volgende jaar berigt gegeven kunnen worden. In meerdere steden was een dergelijk plan in overweging.

Te Haarlem zijn beraadslagingen gevoerd, om het gymnasium geheel op den voet van het 's Gravenhaagsche in te rigten. De overige latijnsche scholen gaan inmiddels op den ingeslagen weg voort. Overal blijft het onderwijs der oude talen de hoofdzaak.

Het getal leerlingen der gymnasien en Latijnsche scholen beliep in 1834, 1244, in 1835, 1255, in 1836, 1241, in 1837, 1178, in 1838, 1193, en in 1839, 1186.

In 1839 telde men in Noord-Braband 299, in Gelderland 127, in Zuid-Holland 207, in Noord-Holland 157, in Zeeland 31, in Utrecht 115, in Vriesland 73, in Overijssel 78, in Groningen en in Drenthe 44 leerlingen.

In deze provincie bedroeg het getal leerlingen op de latijnsche scholen: in 1834, 263; in 1835, 285; in 1836, 305; in 1837, 296; in 1838, 301; in 1839, 299.

Wat de *lagere scholen* aanbelangt wordt gemeld, dat de regering voor zooverre de tijdsomstandigheden zulks hebben toegelaten in 1839 op de ingeslagen weg was voortgegaan, om bevorderlijk te zijn aan de verbetering en uitbreiding van het lager onderwijs.

In Zuid-Holland werden de scholen bezocht door 56,952 leerlingen, in Noord-Holland door 52,056.

In Gelderland genoten 46,321, in Noord-Braband 38,999, in Zeeland 17,937, in Vriesland 35,087, in Overijssel 31,747, in Groningen 30,386, in Drenthe 13,369 leerlingen onderwijs.

Omtrent het lager onderwijs in de provincie Noord-Braband wordt het volgende gezegd:

Even als in de laatstvoorgaande jaren, zijn er in het afgeloopene weinig merkbare veranderingen in het schoolwezen van dit gewest voorgevallen. Hetzelve heeft echter zijnen geregelden gang behouden; en de deugdelijkheid van het onderwijs kan op de meeste scholen, door iederen belangstellenden bezoeker met welgevallen worden opgemerkt.

Mogt de commissie van onderwijs vroeger loffelijke melding maken van het goed zedelijk gedrag der onderwijzers, ook in het afgeloopen jaar verwierven zij daarop, volgens haar verslag, gelijke aanspraak. Tegen geen onderwijzer werden openbare klagten ingebragt.

Op enkele plaatsen werden afgeleefde onderwijzers op pensioen gesteld en door bekwame opvolgers vervangen, waardoor het onderwijs op die plaatsen aanmerkelijk heeft gewonnen.

De zucht der onderwijzers om zich te oefenen en hunne kundigheden en geschiktheid te vermeerderen, is aanmerkelijk toegenomen, hetgeen blijkt uit eene meer getrouwe deelneming aan de werkzaamheden der onderwijzers-vereenigingen, welke in dit gewest bestaan ten getale van 26, tellende te zamen 377 leden.

Ook uit de afgenomene examens van kandidaten voor eenigen rang of vreemde taal, werd het der commissie van onderwijs kennelijk, dat deze edele zucht om zich in wetenschappelijke kennis te oefenen, de onderwijzers meer dan vroeger bezielt: 93 personen werden door de provinciale commissie van onderwijs geëxamineerd, van welke 76 den gevraagden rang verkregen.

In dit gewest zijn thans aanwezig de navolgende scholen, als:

Openbare	299
Bijzondere der eerste klasse	7
» » tweede »	48

Op deze gewone scholen hebben in 1839, voor korteren of langeren tijd, onderrigt genoten 22,217 jongens en 16,782 meisjes, te zamen 38,999 leerlingen.

Geheel nieuwe scholen en onderwijzers-woningen werden aangebouwd te Hilvarenbeek, de Kladde en Heiningen; nieuwe scholen te Litbooijen en Moergestel, en nieuwe onderwijzers-woningen te Nuland en Hapert; terwijl aanmerkelijk werden verbeterd de schoollokalen te Groot Linden, Zeeland, Boek en Donk, Stiphout, Stratum, Dinteloord, Sleeuwijk, Dussen, Dussenbuitendijk, Drongelen en Oosterhout.

Van den 10den. — De berigten omtrent de toestand van H. K. H. Prinses *Frederik* en de jonge Prinses zijn steeds voldoende. Het bulletin van gisteren morgen luidde dat H. K. H. zich zeer wel bevond en ook de jonge Prinses zeer welvarende is.

— Z. K. H. Prins *Alexander* is gisteren in de residentie aangekomen, laatstelijk komende van de valkenjagt op het Loo.

— Woensdag namiddag zijn ter reede van den Helder aangekomen het keizerlijk russisch fregat *Aurore*, de korvet *Prins van Warschau*, en de brik *Cazarski*, onder de bevelen van den schout-bij-nacht *Lütke*. Aan boord van het eerste schip bevond zich als jong-officier dienende, Z. K. H. de russische grootvorst, *Constantijn*, tweede zoon van Z. M. den Keizer van Rusland. Donderdag morgen is de jonge Grootvorst, nadat vooraf de autoriteiten hare opwachting bij hem hadden gemaakt, vergezeld van den russischen gezant baron *von Maltitz*, den schout-bij-nacht bevelhebber der flotille, en verder gevolg, naar 's Gravenhage vertrokken, waar Z. K. H. des namiddags is aangekomen en aan het paleis van Z. M. afgestapt.

— Bij de benoeming van leden voor de Staten-Generaal, door de Provinciale Staten van Zuid-Holland, hadden er, voor den eersten kandidaat drie stemmingen plaats. Bij de eerste daarvan bekwam de heer *Beelaerts* 18, *van Rijckevorsel* 26, *Hoffman* 10 en *Schooneveld* 11 stemmen. De overige stemmen waren verdeeld. Bij de tweede verkreeg de heer *Beelaerts* 15, *van Rijckevorsel* 35 *Hoffman* 14 en *Schooneveld* 6 stemmen. Bij de derde de heer *Beelaerts* 23 en de heer *van Rijckevorsel* 50 stemmen. Voor den tweeden kandidaat hadden twee stemmingen plaats. Bij de eerste bekwam de heer *de Jonge* 17, *Schooneveld* 38 stemmen. enz. Bij de tweede de heer *de Jonge* 18 en de heer *Schooneveld* 50 stemmen.

Naar men verneemt, heeft een der leden van de Staten dier provincie, naar gezegd wordt de heer *van Leeuwen*, in de zitting van Dingsdag ll., aan de vergadering een voorstel gedaan, de strekking hebbende, om de ongelijkheid der aftreding van het getal leden, hetwelk voor dit gewest in de Tweede Kamer zitting heeft, te doen ophouden, en te bepalen, dat telken jare vier der twaalf leden zullen aftreden. Men verzekert dat het voorstel, ten fine van rapport, aan eene commissie is verzonden.

- In de provinciale Staten van Noord-Holland heeft de gouverneur een dergelijk voorgesteld en aangemerkt dat daar in dit jaar 5 leden voor de Tweede Kamer moeten aftreden, en de volgende jaren slechts 3 en 2, er eene zekere onregelmatigheid in de verkiezing bestaat, ter wegneming waarvan hij voorstelde dat een der te verkiezen leden (bij het lot aan te wijzen) slechts voor twee jaren zou worden benoemd ten gevolge waarvan in geen jaar 2, maar 3 - 3 en 4 keuzen te doen zouden zijn. Van de 66 tegenwoordige leden beschouwden er 25 dat voorstel strijdig met artikel 84 der grondwet, en stemden er alzoo tegen; toen de meerderheid echter anders besloten had, verzochten zij aanteekening hunner stemming in de notulen. Bij het lot werd vervolgens uitgemaakt, dat, indien de heer *van Bleiswijk* ingekozen wierd, hij aldan degeen zijn zou, die 2 jaren zitting zou hebben in plaats van 3.

— Naar aandeeling van Zijner Majesteits besluit van den 21 october 1838 zijn, bij beschikking van den 2 dezer, door den Minister van Staat, belast met de generale directie voor de zaken der Hervormde en andere Eerediensten, behalve die der Roomsche-Katholijken, tot leden der algemeene commissie van examinatoren voor de israelitische godsdienst-onderwijzers in het Rijk, welke commissie den 2 augustus aanstaande te Amsterdam zal bijeenkomen, benoemd de heeren *D. Heilbron* Cz. medecinæ doctor en lid der godsdienstige israelitische schoolcommissie te Amsterdam; *B. S. Berenstein*, rabbinaal-assessor der nederlandsch israelitische hoofd-synagoge te Amsterdam; mr. *S. E. Nykerk*, advocaat te Amsterdam; *J. Philipson* griffier bij de arrondissements-regtbank te Zwolle en lid der godsdienstige israelitische schoolcommissie aldaar; mr. *B. Hartogensis*, advocaat, lid van de kamer van koophandel te 's Hertogenbosch en corresponderend lid der hoofdcommissie tot de zaken der Israeliten; *A. C. de Lara*, hoofd-onderwijzer bij de Nederlandsche portugeesch israelitische armenschool te Amsterdam; *D. L. Cardozo* rabbinaal aspirant der nederlandsche portugesche israelitische hoofd-synagoge te Amsterdam, en *S. J. Mulder*, regent van het nederlandsch israelitisch seminarium te Amsterdam, tijdelijk belast met de inspectie der godsdienstige israelitische scholen. Zijnde tevens de heeren *D. Heilbron* Cz. tot voorzitter en *S. J. Mulder* tot secretaris benoemd.

— In den nacht tusschen dingsdag en woensdag is te Amsterdam brand ontstaan bij den tapper *Pauden*, op den Haarlemmerdijk, over de Heerenmarkt, waardoor dat huis geheel uitgebrand, het daarnevens gelegene van den tabakshandelaar *Onnes* mede gedeeltelijk een prooi der vlammen geworden en nog een derde zwaar beschadigd is. Twee spuitvoerders zijn door het nederstorten van een balk vrij gevaarlijk gekwetst.

— Ook te Groningen is thans eene bewaarschool geopend, die ruimte voor ongeveer driehonderd kinderen aanbiedt.

— Het werkvolk aan de Haarlemmermeer is voor eenigen tijd te Sloten, en onlangs te Heemstede en Bennebroek oproerig geworden, weigerende tegen het bepaalde loon werk te doen. Eenige balhamers zijn in verzekerde bewaring genomen; overigens is eene kleine militaire demonstratie voldoende geweest tot bezadiging; het toezigt der policie op die punten heeft eenige versterking ondergaan; intusschen is het geheel met de aannemers bijgelegd geworden.

De Fransche post is gisteren voor de eerste maal, sedert de invoering van de nieuwe dienst over den ijzeren spoorweg, te Brussel op het gewone uur niet aangekomen, en dus heden ook alhier niet gearriveerd.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (9 *Julij*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 51 negen zest., ½, negen zest.; dito 5 pCt. 100 drie achtste, ⅛; Kansbill. 24⅛; Sijndik. 90⅝; dito 3½ pCt. 73¾; Handelm. 162, 161⅞, ½, ⅝; O. I. 5 pCt. 97, 96⅞; Ardoins 20 5/16, drie achtste; dito Coup. 17½; oude Russen 105 drie achtste; dito 4 pCt. 86¾.

*** Door reëele kwitering van Affaire wordt op aannemelijke voorwaarde *Uit de Hand te Koop* aangeboden, om met September e. k. te aanvaarden, een APOTHEEK en DROGIST waarbij VERWSTOFFEN worden uitgeoefend, gelegen in een der steden van *Noord-Braband*. Adres onder Lett. H. G. bij de Uitgevers dezer.

*** De Notaris K. H. BODE, zal, op Maandag den 12 Julij 1841, ten Huize van Mejufvrouw de Wedduwe OERS, op de Groote Markt te *Breda*, voormiddags ten 10 ure, publiek Verkoopen: 16 stuks groote en kleine ORANJE-, CITROEN- en POMPELMOESBOOMEN, 4 groote dubbelde GRENAATBOOMEN, OLIANDERS, LAURIEREN, dubbelde MIRTHES, JUCCA'S, CAPSICUMS, HORTENSIA'S, FLOS CARDINALIS PASSIE- en eenige andere POTBLOEMEN, LAURENTINUS en dubbele AMANDELS in Potten; meest allen bloeijende. 2 uren voor de Verkooping, ter plaatse voorschreven, voor een ieder te zien.

Men verlangt binnen *Breda* TE HUUR: een goed LOGEABEL HUIS, met onderscheidene net behangene Kamers, benevens een TUIN. Nadere informatien bij de Uitgevers dezer.

VOOR HET RIJK.

Departement van Financiën.

BESTUUR DER DOMEINEN.

De AGENT van het Domein te *Oosterhout*, zal, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, ten overstaan van de Heeren Burgemeesters der na te meldene plaatsen, in het openbaar Verpachten:

TE WETEN:

Op Woensdag den 14 Julij 1841, des voormiddags ten *tien* ure, ten Gemeentenshuize van *Made* en *Drimmelen*.

De TIENDEN onder de Gemeenten *Made*, *Drimmelen* en *Geertruidenberg*.

Op denzelven dag, des namiddags ten *vier* ure, ten Huize van HENDRIK SCHOORMANS, te *Terheyden*.

De TIENDEN onder *Terheyden*.

En op Zaturdag den 17 Julij 1841, des voormiddags ten *tien* ure, ten Huize van G. D. SANGSTER, te *Oosterhout*.

De TIENDEN onder de Gemeente *Oosterhout*.

De Konditien van Verpachting kunnen dagelijks, ten Kantore van opgenoemden Agent binnen *Oosterhout*, worden gelezen, alwaar ook nadere informatien te bekomen zijn.

OOSTERHOUT, den 21 Junij 1841.

W. F. E. VAN DER BORCH.

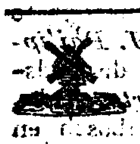

De Notaris VAN VUGHT, te *Rozendaal*, zal, ten verzoeke van MARTINUS SCHRAUWEN, Molenaar, wonende te *Steenbergen*, aldaar ten Huize van W. A. HENDRIKS, op Zaturdag den 17 Julij 1841, des namiddags om 2 ure, finaal Verkoopen:

Een STANDAARD GRAANMOLEN, met twee paar STEENEN, genaamd *RUSTNIET*, sedert eenige jaren bijna geheel vernieuwd, en alle de Toebehoortens van dien.

Eene groote en hechte HUIZINGE, met vier BENEDEN- en eene BOVENKAMER, SCHUUR en een daarbij staand STEENEN GEBOUW of PAKHUIS voor MEEL en GRAAN.

Een ARBEIDERS-HUIS en SCHUUR, met KOETSHUIS, LUSTHOF, MOESTUINEN en BOOMGAARD, te zamen groot in Erve 39 Roeden, 54 Ellen.

In gebruik te aanvaarden dadelijk bij de finale toewijzing.

Ingezet ten *Eersten Zitdage* te zamen op *f* 7,525,00.

VERKOOP BIJ GEREGTELIJKE UITWINNING

VAN

ONROERENDE GOEDEREN.

Op *Dingsdag* den *Zevenden September* 1800 *Een en Veertig*, des voormiddags ten tien ure, zal ter openbare teregtzitting der Arrondissements-Regtbank, te *Breda*, in het gewoon Paleis van Justitie aldaar, in de *Katerstraat*, worden overgegaan tot de geregtelijke Veiling en Verkoop van de volgende VASTE GOEDEREN, als:

1. Een perceel WEILAND, groot 54 Ellen, gelegen in de Veertele te *'s Gravemoer*, Sectie A, N°. 410, waarvan het belastbaar inkomen is *f* 0,14.
2. Een perceel WEILAND, groot 49 Roeden, 30 Ellen, gelegen als het voorgaande perceel, Sectie A, N°. 411, waarvan het belastbaar inkomen is *f* 8,67.
3. Een perceel WEILAND, groot 35 Roeden, 40 Ellen, gelegen als het voorgaande, Sectie A, N°. 412, met een belastbaar inkomen van *f* 6,23.

Deze drie perceelen maken in bebouwing een geheel uit, en zullen als zoodanig in een perceel worden verkocht.

4. Een perceel WEILAND, groot 1 Roede, 4 Ellen, gelegen als het voorgaande, Sectie A, N°. 452, met een belastbaar inkomen van *f* 0,27.
5. Een perceel WEILAND, groot 34 Roeden, gelegen als het voorgaande, Sectie A, N°. 453, met een belastbaar inkomen van *f* 8,70.
6. Een perceel WEILAND, groot 19 Roeden, 50 Ellen, gelegen als het voorgaande, Sectie A, N°. 454, met een belastbaar inkomen van *f* 4,99.
7. Een perceel WEILAND, groot 24 Roeden, 83 Ellen, gelegen als het voorgaande, Sectie A, N°. 455, met een belastbaar inkomen van *f* 6,35.
8. Een perceel BOOMGAARD, groot 13 Roeden, gelegen als het voorgaande, Sectie A, N°. 456, met een belastbaar inkomen van *f* 4,37.
9. Een perceel TUIN, groot 9 Roeden, 60 Ellen, gelegen als het voorgaande, Sectie A, N°. 457, met een belastbaar inkomen van *f* 3,19.
10. Een perceel HUIS en ERF, groot 10 Roeden, 28 Ellen, gelegen als het voorgaande, Sectie A, N°. 458, met een belastbaar inkomen van *f* 24,46.
11. Een perceel BOOMGAARD, groot 8 Roeden, gelegen als het voorgaande, Sectie A, N°. 459, met een belastbaar inkomen van *f* 1,68.
12. Een perceel WEILAND, groot 8 Roeden, 20 Ellen, gelegen als het voorgaande, Sectie A, N°. 460, met een belastbaar inkomen van *f* 1,45.
13. Een perceel WEILAND, groot 17 Roeden, 80 Ellen, gelegen als het voorgaande, Sectie A, N°. 461, met een belastbaar inkomen van *f* 3,13.
14. Een perceel WEILAND, groot 19 Roeden, 90 Ellen, gelegen als het voorgaande, Sectie A, N°. 462, met een belastbaar inkomen van *f* 3,50.
15. Een perceel WEILAND, groot 31 Roeden, 70 Ellen, gelegen als het voorgaande, Sectie A, N°. 463, met een belastbaar inkomen van *f* 5,58.

De perceelen N°. 4 tot en met N°. 15 maken in bebouwing een geheel uit, en worden als zoodanig in een perceel verkocht.

Allen welke GOEDEREN in geregtelijk beslag zijn genomen ten verzoeke van den Heere BASTIAAN ADRIAAN HOLSTER, Prokureur, wonende te *'s Hertogenbosch*, door wien domicilie ten deze is verkozen ten woonhuize van den Heere en Mr. GERARD KLEIJN, Advokaat, Prokureur bij de Arrondissements-Regtbank, te *Breda* en wonende aldaar in de Sint-Catharina-straat, Litter D, N°. 66, welke op de onderwerpelijke uitwinning voor gemelde requirant als Prokureur wordt gesteld en ten lasten van JAN, MARIA en ANNA MARGARETHA DOLK, Bouwlieden, wonende te *'s Gravemoer*, bij Proces-Verbaal van den Deurwaarder ADRIANUS HENRICUS HOLLANDERS, van den Vierden Mei 1800 Een en Veertig, behoorlijk geregistreerd en ten Kantore ter bewaring der Hypotheken te *Breda* overgeschreven den 6 Mei 1841, tijdens welke overschrijving de gemelde Vaste Goederen waren belast met de volgende Hypothekaire Schulden, als: 1. Een groot *f* 350,00. 2. Een groot *f* 230,00. 3. Een groot *f* 230,00. 4. Een groot *f* 239,38½. 5. Een groot *f* 200,00 en 6. Een groot *f* 183,70. — Een en ander onverminderd 's Lands- en Plaatselijke-lasten, mitsgaders Polder-lasten.

De voormelde twee Koopen worden door den Executant ingezet, te weten: N°. 1 tot en met N°. 3 op Eenhonderd Guldens en die van N°. 4 tot en met N°. 15 op Driehonderd Guldens, vervangende die Inzet het eerste bod.

De Prokureur van den Executant,

KLEIJN.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.